

VAN KIÚT

ERKÖLCSI TERRORIZMUS

*Mi a különbség a helyes
és a helytelen,
a jó és a rossz között?*

KÉT ÚR HARCA

*Látjuk, halljuk, tapasztaljuk
nemcsak a saját életünkben,
hanem szélesebb körben,
a világ eseményeiben is!*

VAN MÉG REMÉNY?

*Van okunk reménykedni?
Mi a reményünk forrása?
Miért higgyünk benne?*

photo: Dragana Selakovic-Duval

Üdvözlünk az online közösségben, azon a helyen, ahol az emberek otthon érezhetik magukat, együtt fedezhetik fel az életet. Jelentkezz be, nézz videókat, kapcsolódj be a beszélgetésekbe és legyen a LIFEconnect a virtuális otthonod.

LIFEconnect

www.lifeconnect.hu

11

KÉT ÚR HARCA

Melyek ezek az erők? Csak a képzelet szüleményei volnának? Ha nem, akkor honnan származnak, mit akarnak és hogyan viszonyuljunk hozzájuk?

31

FOGD A PÉNZT ÉS FUSS!

Amíg ezek a gátlástalan pénzemberek fogják a pénzt és futnak, világszerte hatalmas tömegek küszködnek a szegénységgel, az éhséggel és a hajléktalansággal.

34

ERKÖLCSI TERRORIZMUS

Mi a különbség a helyes és a helytelen, a jó és a rossz között?

43

KICSINYEK HALÁLA

Milyen magyarázatot adhatunk kisgyermekek halálára, akiket szüleik gyászolnak?

54

KI GYŐZHET A ROMLÁS FELETT?

A szabad akarattal rendelkező emberek önszántukból rossz döntéseket hoztak, és ezért Isten szemében az egész világ bűnös.

és még sok más...

A BAJOK KEZDETE
MI VÉGRE ÉLÜNK?
ISTEN ÉS A BŰN SZEMBENÁLLÁSA
GONOSZ ERŐK
AZ EMBERI VÁGYAKRÓL
TÁRGYAK IMÁDATA
SZENT TEHENEK
A KÍSÉRLET VEZETŐJE
HALOTTAK
MINDENÜTT CSAK ROMLÁS
HATALOMVÁGY
NINCS ISTEN, NINCS IGAZSÁG

4	VAN MÉG REMÉNY?	46
5	NÉGYZET ALAPÚ KÖRÖK?	47
8	KUKACOK ELEDELE	50
14	A MENTŐAKCIÓN	57
17	UTOLSÓ FIGYELMEZTETÉS	60
18		
21		
24		
27		
30		
37		
40		

Felelős kiadó: Ócsai Tamás
Szerkesztő: Miroslav Pujic
Fordította: Zarkáné Teremy Krisztina
Lektorálta: Egerváriné Kökényes Zsuzsa
Nyomdai előkészítés, grafikai tervezés: little zebra studio
Kiadja a Hetednap Adventista Egyház
2119 Pécel, Ráday u. 12.
Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2012
Minden jog fenntartva
Terjesztés: Fenyvesi Eszter
E-mail: feszter@adventista.hu
Telefon: 06-30-664-3000

A bajok

KEZDETE

Az ateista Alex Rosenberg kifejti, hogy minden szenvedésével, fájdalomával és romlottságával az élet alapvetően értelmetlen.

*Szerinte mi a megoldás?
A drog!*

Az ateista Alex Rosenberg kifejti, hogy minden szenvedésével, fájdalomával és romlottságával az élet alapvetően értelmetlen.

Szerinte mi a megoldás? A drog!

„Ha az élet értelmetlensége miatt az ember képtelen kikászálódni az ágyból, Prozacra van szükség (antidepresszáns gyógyszer)”¹ – írja.

A legtöbben persze az élet küzdelmeivel birkózva valószínűleg korántsem találunk kielégítő módszereket a különböző szerek használatát.

Akkor mégis mi a megoldás az élet küzdelmeiben, problémái és tragédiái között? Arra lennének ítélve, hogy mindenféle magyarázat, válasz vagy a jelen helyzetben túlmutató remény nélkül elszenvedjünk fájdalmat, csalódást és romlást? Valóban ilyen sors vár ránk?

Némelyek azt mondanák erre, hogy „Igen, pontosan ezt kell elfogadnunk!” Mások szerint viszont: „Semmi esetre sem!”

Világunk romlott, és (merjünk szembenézni vele) a romlás mindannyiunkon foltot ejtett. Amikor azonban végül rádöbbenünk, hogyan és hol kezdődött ez az állapot, azt is felismerhetjük, hogy igen, létezik kiút, van remény a menekülésre. Ha megismerjük a bajok eredetét, akkor talán azt is megérthetjük majd, hogyan érnek véget!

Kérem a kedves Olvasót, kövesse tovább és fogadja nyitottan a gondolatot, miszerint a valóság hatalmasabb, nagyszerűbb lehet és több reményt nyújthat, mint azt valaha gondolta volna!

---

¹ Alex Rosenberg: The Atheist's Guide to Reality: Enjoying Life without Illusions. Norton, 2011, Kindle kiadás. 281. o.

Mi végre élünk?

„Mintha egyszerűen csak letettek volna minket ide – mondta nekem egy asszony nemrégiben –, de senki nem tudja, hogy miért.” Annie Dillard¹

Senki nem tudja, hogy miért?“ Valószínűleg sokan úgy gondolják, hogy tudják, miért. Azt hiszik, merő véletlen, hogy „letettek minket ide”, így hozta a szerencse, semmi több. A Sombbrero-galaxistól Shakespeare szonettjeiig minden anyagi eredetű. Mindaz, ami létezik csak atomokból és az atomok kisebb alkotórészecskéiből áll. E nézet szerint a szerelmi fellángolás és a bélmozgás között csupán a folyamatokban résztvevő molekulákban van különbség.

Amennyiben igaz, e nézet azt jelenti, hogy létezésünk mögött nincs semmiféle szándék, cél – sem a saját életünkre, sem a világra nézve, amelyben rekedtünk, hárombolygónyira a nap-tól. Ezek szerint több megfontolás kell ahhoz, hogy valaki szögesdrótot ábrázoló tetoválást tetessen a csuklójára, mint amennyi szerepet játszott a földi élet megteremtésénél. Steven Weinberg, Nobel-díjas tudós *The First Three Minutes (Az első három perc)* című könyvének gyakran idézett, híres (hírhedt?) mondata így hangzik: „Minél inkább megismerhetők látjuk a világegyetemet, annál inkább értelmetlennek tűnik.”²

Ezzel az állásponttal szembehelyezkedik viszont egy másik, ami a pusztán anyagi létezés

szük elgondolásánál szélesebb és hatalmasabb. E nézet szerint Istentől ered minden létező. Nem a véletlen folytán élünk és vagyunk itt, hanem okkal, és az okok némelyikét a teremtés révén megsejthetjük, mivel a teremtés a Teremtő létéről tanúskodik. A Biblia így szól erről a kérdésről: „Az eget hirdetik Isten dicsőségét, kezének munkájáról beszél a menny” (Zsoltár 19:2).

Az elmúlt évszázadban a tudomány éppen ezt a nézetet erősítette (noha nem szándékosan). Azelőtt az ember évezredekken át úgy gondolta, hogy a világegyetem örök, mindig is létezett, ezért felesleges találgatni, honnan került ide, hogyan jött létre, hiszen *mindig* megvolt. Nem volt kezdete és nem teremtés folytán alakult ki.

A múlt században azonban nyomós tudományos bizonyíték mutatott rá, hogy valójában a világegyetem mégiscsak kialakult egyszer, azelőtt pedig nem létezett. Az ősrobbanás elmélete szerint a világegyetem (idő, tér, anyag és energia) nagyjából 13 milliárd éve jött létre. Ebből a nézetből meglepő következtetések vonhatók le Isten létével kapcsolatban. Valójában az ősrobbanás tudományos gondolatának köszönhető, hogy

Anthony Flew, a „világ legismertebb ateistája” istenhívő lett. Felismerte, hogy a világegyetem léte szükségessé teszi a Teremtő létezését – aki ugyan ki más lehetne, mint Isten? Amikor ez először elhangzott, az ősröbbanás-elmélet egészen felzaklatta a szovjet intelligenciát, akik látták, hogy a teremtett világból következik a Teremtő léte, ám ez a fogalom éles ellentétben áll az ateista marxizmussal.

A világegyetem kezdetének gondolata ugyanis elvezet egy természetesen felvetődő kérdéshez: Kitől vagy mitől ered világunk? Általánosan elfogadott nézet, hogy csak az hozhat létre valamit, ami annál hatalmasabb. (Végtére is, vajon Leonardo Da Vinci nem volt hatalmasabb, mint festménye, a Mona Lisa?) Ezek szerint tehát bármi volt is az, ami elindította az ősröbbanást, elég erővel kellett rendelkeznie ahhoz, hogy mozgásba hozza azokat az erőket, amelyek révén megjelent az élet a földön, nem szólva a tejútrendszernek milliárdjairól. És ki vagy mi más lehetett volna ez, mint Isten, hiszen ki vagy mi más lenne hatalmasabb az egész világegyetemnél?

Ezenkívül csak az lenne a másik logikus magyarázat, hogy a „semmi” teremtette a világegyetemet.

Semmi?

Igen, pontosan ezt állítják most sokan a világmindenség keletkezésével kapcsolatban.

„Lehetetlennek tűnik, hogy a semmiből nyerhetünk valamit – írta Bill Bryson. – Mivel azonban egykor semmi nem volt, most pedig létezik a világegyetem, ez nyilvánvalóan bizonyítja, hogy mégiscsak lehetséges.”³

„Elképzelhető – írta a fizikus Alan Guth –, hogy a semmiből minden létrejöjjön. És a »minden« körébe az általunk láthatónál sokkal több tartozik bele... tehát tárgyilagosan állíthatjuk, hogy a világegyetem az igazi »ingyen ebéd«.”⁴

„Mivel létezik a gravitáció törvénye – fogalmazott vitathatóan Stephen Hawking, a világ leghíresebb élő tudósa –, a Világegyetem képes arra, hogy a semmiből létrehozza magát, és ezt is fogja tenni.”⁵

Tessék? Miért mondják ezek az emberek, hogy a világegyetem a *semmiből* jött létre?

A válasz egyszerű: Az ateista számára a „semmi” az egyetlen logikus lehetőség, mert ha nem az örök, nem teremtett Isten (amilyen a Biblia Istene) hozta létre a világegyetemet,

Egy friss ComRes felmérés szerint a 18-34 év közötti fiatalok nagyobb arányban (31%) hiszik, hogy az univerzumot Isten hozta létre, mint az 55 év felettek (24%). A nők közül többen hiszik (30%), mint a férfiak (22%), hogy Isten teremtette a világegyetemet.

www.comres.co.uk/poll/668/premier-christian-radio-universe-poll.htm

Isten teremtményének tartom magam, de közben tudatában kell lennem annak is, gondolnom kell rá, hogy minden és mindenki más is Isten teremtménye.

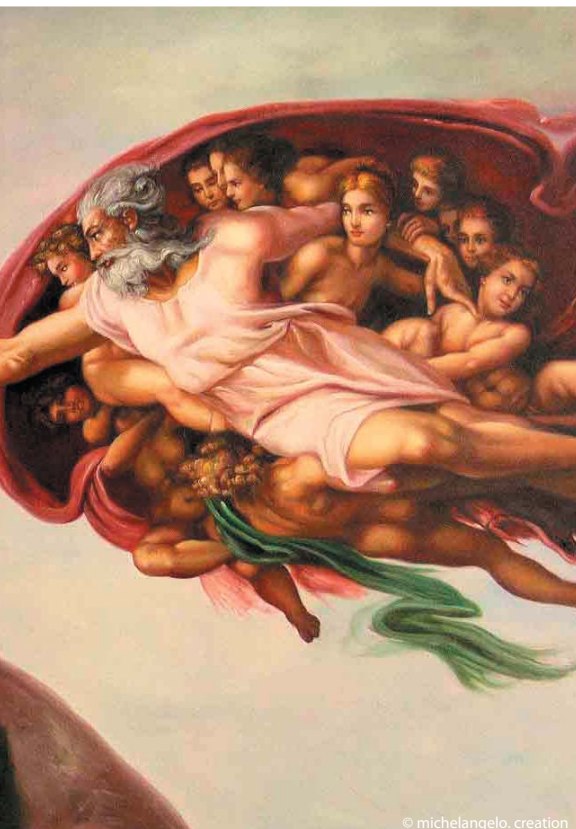
Maya Angelou – író és költő

Az építés és a teremtés közötti különbség pontosan így hangzik: amit megépítettünk, csak azután szerethetjük meg, ha már elkészült. A teremtett dolog viszont már létrejötté előtt szerethető.

Charles Dickens

valami olyannak kellett megteremtenie, ami előtte létezett, amit pedig egy azelőtt létezőnek kellett megteremtenie és így tovább egészen az örökkévalóság legtávolabbi múltjáig. Még ha a tudósok vissza is tudnák fejteni eredetünket a létező legkezdetlegesebb szintig, azt a szintet is meg kellene előznie valaminek, hogy létrehozza azt, megteremtve azokat a törvényeket, elveket

© michelangelo. creation

és szabályokat, amelyek lehetővé tették a világegyetem kialakulását. Bármi is volt, ami megelőzte, még azelőtt is kellett valaminek lennie, ami magyarázza, hogyan került oda és így tovább egészen a végtelenségig visszamenőleg. Vég nélkül kellene így visszafelé haladnunk, mert bármi is adja a magyarázatot, még arra is magyarázatot kell találni.

E szorítóból csak két kiút kínálkozik. Az egyik, hogy az örök Isten teremtette meg a világmindenséget, mivel az örök Isten mindig létezett, és ezért nem kell magyarázatot találni létrejöttére. *Mindig* volt és kész. Ezenkívül az egyetlen logikus lehetőség az, hogy a „semmi” teremtette a világegyetemet, mivel – ellentétben bármi mással (kivéve az örök Istent) – a „semmi” nem igényel magyarázatot. Végtére is a semmi a semmiből jön, nem igaz?

Röviden tehát két lehetőség közül választhatunk: „Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet” (1Mózes 1:1), vagy: „Kezdetben teremtette a semmi a mennyet és a földet.”

Melyik lehetőség tűnik logikusnak a Kedves Olvasó számára?

Ennélfogva az élet stresszhelyzeteivel és fáradalmaival küzdve, miközben időnként talán azon tűnődünk, hogy „vajon miért is tettek minket ide”, javasolom, gondoljunk végig, mi minden következik az ember eredetéből! Az egyik történet szerint a semmi az atyánk, akitől származunk, a másikban pedig a szerető és hatalmas Mennyei Atya áll előttünk, mint akitől származunk. Amellett, hogy ez a legértelmesebb választás (gondoljunk csak a másik alternatívára!), egyedül csak ez nyújt reményt arra, hogy ha Istent választjuk, megmenekülhetünk a gyászos világból és a még rosszabb jövőtől.

A neves brit író, Bertrand Russel az ember eredetével kapcsolatos ateista nézeteit fejtegetve mondta a sorsunkról, hogy „sem tűz, sem hősiesség, sem a gondolat vagy érzés intenzitása nem tarthatja meg az egyén életét a síron túl. A naprendszer végtelen halálában pusztulásra van ítélve minden emberi zsenialitás déli ragyogása, és az Ember művének egész templomát elkerülhetetlenül maga alá temeti a világegyetem romhalmaza...”⁶

Lehet így is nézni. A másik megközelítés pedig ez: „*Mert ahogyan megmarad az új ég és az új föld, amelyet én alkotok – így szól az ÚR – , ugyanúgy megmaradnak utódaitok és a nevetek is*” (Ézsaiás 66:22).

Ám ha Isten jó, akkor miért „tettek csak úgy le ide” a fájdalommal, szenvedéssel és gonoszsággal teli világba? Ki ez az Isten, milyen valójában és minek a reményét kínálja, még a síron túl is üldöző gonoszságtól és romlástól való menekedésre nézve?

¹ Annie Dillard: *An Annie Dillard Reader*. HarperCollins e-books. 525. o.

² Steven Weinberg: *The First Three Minutes: A Modern View of the Origin of the Universe*. Kindle kiadás. Kindle Location. 1617.

³ Bill Bryson: *A Short History of Nearly Everything*. New York, 2003, Broadway Books. 13. o.

⁴ Idézi: *The Book of the Cosmos*. (szerk. Dennis Richard Danielson) Cambridge, Mass., 2000, Perseus Publishing. 483. o.

⁵ Stephen Hawking, Leonard Mlodinow: *The Grand Design*. 2010, Random House, Inc. Kindle kiadás. Kindle Locations. 1817-1818.

⁶ Bertrand Russel: *A Free Man's Worship*. www.users.drew.edu/~jlenz/br-fmw.html

„Két évig harcoltunk – írta –, és az emberölés napi gyakorlattá vált. Senki iránt nem éreztem szánalmat. A gyerekkorom elszállt, észre sem vettem; mintha jéggé dermedt volna a szívem.”

ISTEN ÉS A BŰN

szembenállása

Tadeusz Borowski 1922-ben született Lengyelországban. 21 éves korában a náci politikai fogolyként Auschwitzba vitték, kényszer-munkára fogták. Története azonban fájdalmas és tragikus: ugyan nem gázkamrában végezte, de mivel képtelen volt legyűrni a lelkében tomboló démonokat, 1951-ben öngyilkosságot követett el. Kinyitotta a gázcsapot.

Borowski, író lévén beszámolt egy dermesztő esetről a táborban. A politikai foglyok futballoztak egy téren, annak a résznek a közelében, ahová vonattal vitték a zsidókat a kivégzésre. Egy nap ő volt a kapus, amikor észrevette, hogy egy szerelvényről több ezer embert szállítottak le, majd sorakoztattak fel a peronon. Aztán visszafordult és folytatta a játékot. Pár perccel később megint odanézett, de akkor a peron már üres volt.

Más szóval, néhány védés, csel és passzolás ideje alatt emberek ezreit vitték el és gyilkolták le, ám a játékosok legtöbbször fel sem figyeltek erre, csak rúgta a labdát.

Nem mintha ezek a férfiak feltétlenül rosszak lettek volna, csak a gonoszság durvasága és általános volta miatt megkeményedtek, mint mi mindannyian. Ugyan ki az közülünk, aki reggelizés közben ne hallgatná, vagy nézné a tévében, vagy olvasná az újságban a tragédiák sorát, és közben kihagyna egyetlen falatot is? *Jaj, drágám, a BBC szerint a múlt héten Ugandában ötezer gyerek halt meg, mert kolerajárvány tört ki. Ideadnád a cukrot?*

„Mit csináltál 1991. április 30-án – teszi fel a kérdést Annie Dillard –, amikor 138 000 ember veszett oda az árvízben? Hol voltál, amikor meghallottad a döbbenetes, szívfacsaró hírt? Ki mondta el neked? Milyen érzések kavargtak benned? Te kinek beszéltél erről? Sírtál? Napokig vagy hetekig tartott a fájdalom?”¹

De kérem! A legtöbben, akik egyáltalán hallottak az esetről, valószínűleg jobban aggódtak amiatt, hogy kedvenc focicsapatuk kiesik a középdöntőből, mint a 138 000 vízbefulladt bangladesi ember sorsa miatt.

A polgárháború idején Ishmael Beah gyerekkatonája volt hazájában, Sierra Leonében. 13 évesen arra kényszerítették, hogy a hadseregben harcoljon a lázadók ellen. Ezt a vidám, játékos gyereket, akinek még iskolában lett volna a helye, a következő néhány évben kábítószerrel tömték és gyilkolásra képezték ki, amit gyakorlott mozdulatokkal végzett is.

„Két évig harcoltunk – írta –, és az emberölés napi gyakorlattá vált. Senki iránt nem éreztem szánalmat. A gyerekkorom elszállt, észre sem vettem; mintha jéggé dermedt volna a szívem.”²

16 éves korában azonban az UNICEF kiszabadította Ishmael. Egy rehabilitációs központba került a többi gyerekkatonával együtt, hogy ott megpróbálják leszoktatni a drogokról és majd visszatagolódhasson a társadalomba. Ez mind szépen is hangzott, csakhogy volt egy probléma: a jó szándékú UNICEF alkalmazottak egy és ugyanazon rehabilitációs központban helyezték el azokat a gyerekeket, akik azelőtt a hadsereg kötelékében, ill. akik a lázadók oldalán harcoltak!

„Meg sem fordult a fejünkben – írja Ishmael –, hogy pusztán a környezetváltozástól nem lesz belőlünk normális gyerek. Veszélyesek voltunk, akiket agymosással gyilkolásra képeztek ki.”³

A tábor kellős közepén a lázadók néhány gyerekkatonája szuronnal támadt rá az addig a hadsereg kötelékébe tartozó fiúkra. Ishmael előhúzott egy becsempészett kézi-gránátot és feléjük hajította. *Egy kézigránátot!*

A katonai rendőrök szaladtak, hogy véget vessenek a harcnak, de a srácok leütötték őket, elvették a fegyvereiket és azokkal kezdték löni egymást.

Mégis, mi mást tehettek volna? Csak az erőszakot ismerték. Ezt kellett tenniük, hogy életben maradjanak. Amennyire tudták, így működött a világ, az ő világuk.

Természetesen mi mások vagyunk, mint Sierra Leone gyerekkatonái – persze azért nem is különbözünk tőlük olyan sokban. Egészen hozzászoktunk már bizonyos dolgokhoz, amelyekhez nem kellett volna. Annyi mindent

Annyi mindent elfogadunk természetesnek véve, amit nem kellene, mert úgy megszoktuk a környezetünket, hogy még a legdurvább dolgok sem zavarnak igazán, egyre érzéketlenebbekké válunk.

elfogadunk természetesnek véve, amit nem kellene, mert úgy megszoktuk a környezetünket, hogy még a legdurvább dolgok sem zavarnak igazán, egyre érzéketlenebbekké válunk. Miután Sztálin kivégeztette egyik kommunista párttársa feleségét, odafordult a gyötrődő férjhez: „Ne bánkódj, Borisz, szerzünk majd neked egy másikat!”

Philip Caputo emlékiratában beszámol vietnami katonai szolgálatáról, idealizmusáról, amikor válaszolt John F. Kennedy híres felhívására: „Ne azt kérdezd, hogy a haza mit tehet érted, azt kérdezd, hogy te mit tehetsz a hazáért!” Caputo azt hitte, úgy szolgálhatja a hazáját, ha harcolni megy Vietnámba.

„A Kennedy-évek hazafias lázában égve kérdeztük: »Mit tehetünk a hazáért?« Erre az ország így felelt: »Öljétek a vietkongokat!«”⁴ – írta.

Az erőszak, az örület, az esztelen mézszárlás már igencsak megviselte a katonákat, ezért a tiszteknek új stratégiával kellett előrukkolni, hogy harcra ösztönözzék embereiket.

„Mostantól fogva – írta Caputo –, külön söradagot kap, meg időt az elfogyasztására a csapatban minden tengerészgyalogos, aki megöl egy vietkongot. Mivel a harcosaink már annyira kimerültek, tudtuk, hogy a szabadidő ígérete éppolyan késztető erővel bír, mint az extra söradag. Tehát mi is átvettük a parancsnok módszerét, anélkül, hogy elgondolkodtunk volna erkölcsi jelentőségén. Idáig süllyedtünk az előző év magasztos idealizmusa után. Hajlandók lettünk embereket ölni néhány doboz sörért és az elfogyasztására kapott időért.”⁵

Ha mégannyira megkeményedtünk is, nem kérdés, hogy valóság a rossz létezése, ami a legrégebbi időktől fogva része az életnek. Már a Biblia első könyvének elején ezt olvashatjuk az ember állapotáról: „*látta az ÚR, hogy az emberi gonoszság mennyire elhatalmasodott a földön, és hogy az ember szívének minden szándéka és gondolata szüntelenül csak gonosz*” (1Mózes 6:5). Erre azt mondhatnánk az elmúlt évszázadra visszatekintve, hogy nem sokat változtak a dolgok, nem igaz?

A FÉRFI, AKI BESZÖKÖTT AUSCHWITZBA

Denis Avey minden tekintetben figyelemreméltó ember. A második világháborúban bátor és elszánt katonaként harcolt. Amikor a németek elfogták, egy táborba vitték, ami a legnagyobb német koncentrációtáborhoz, Auschwitzhoz tartozott.

Fogsága idején rendkívüli dolgokat tett. Amikor milliók bármire hajlandók lettek volna a szabadulásért, Mr. Avey többször is beszökött a táborba.

Most 91 éves és Derbyshire-ben él. Elmondása szerint azért akart bejutni, hogy a saját szemével lássa, mi történik a táborban, kiderítse az igazságot a gázkamrákról és másoknak is beszélhessen róla. Tisztában van vele, hogy „pokoli kockázatot vállalt.”

Megegyezett egy zsidó fogollyal, akiben megbizott, hogy egy-egy éjszakára helyet cserélnek. Ráadta az egyenruháját, ő pedig felvette a szennyes, csíkos öltözetet, amit a férfinak kellett viselnie. Az auschwitzi rab így a brit táborban jobb ételt kapott, egy keveset pihenhetett, Denisnek pedig alkalmá nyílt adatokat gyűjteni a táborról.

www.news.bbc.co.uk/1/hi/8382457.stm

Az emberiség számára továbbra is a gonoszság maradt a legfélelmetesebb kihívás. Egyesek azzal érvelnek, hogy a rossz csupán illúzió, a jó hiánya. Mások szerint a gonoszság csak a kultúra függvénye, relatív, amit az egyik társadalom rossznak bélyegez, azt a másik normálisnak vagy éppen jónak tartja. Nem szabad hát ítélkeznünk, mert vajon mi jogosítana fel bennünket a saját kulturális környezetünkben arra, hogy megítéljük, amit egy másik kultúrában tesznek az emberek.

A Biblia viszont egyértelműen fogalmaz: igenis van rossz, és a rossz ellentétes Isten akaratával; majd megkapja büntetését és végül elpusztul. Valójában azt is mondhatnánk, hogy a Biblia és a benne bemutatott egész megváltási terv nem más, mint annak a története, beszámolója, hogyan ad majd Isten egyszer és mindenkorra menekedést az emberiségnek a gonoszság és minden fájdalmas következménye elől.

Ez ugyan jól hangzik, de a rosszat illetően elvezet egy igen nehéz, fogós kérdéshez: Ha Isten valóban létezik és jó, szeret bennünket, akkor honnan ered a gonoszság? Hogyan egyeztethető össze a rossz és minden abból fakadó szenvedés a Biblia Istenével, aki annyira szeret, hogy elküldte Jézust a kereszten meghalni értünk?

Jó kérdések, annyira jók, hogy helyes választ kell találnunk rájuk, folytassuk hát az olvasást!

¹ Annie Dillard: *The Wreck of Time*. 1998. január, Harpers. 53. o.

² Ishmael Beah: *A Long Way Gone*. New York, 2007, Farrar, Straus, Giroux. 126. o.

³ i. m. 135. o.

⁴ Philip Caputo: *A Rumor of War*. New York, 1996, Henry Holt. 230. o.

⁵ i. m. 311. o.

Látjuk, érezzük,
tapasztaljuk
nemcsak a saját
életünkben,
hanem szélesebb
körben, a világ
eseményeiben is.

KÉT ÚR

HARCA

S okan látták a 2008-as dokumentumfilmet *Ember a magasban* (Man on a Wire) címmel arról a néhány izgalmas percről, amikor 1974-ben a francia Philippe Petit Manhattanben a Világkereskedelmi Központ ikertornyai között kifeszített egy kötelet, majd végigsétált rajta. Alul a város szinte dermedten, ámulva figyelte a férfit, aki sem az egyik, sem a másik oldalra nem esett le.

Éreztük már magunkat úgy, mint a kötéláncos Philippe Petit, aki egyensúlyozni próbál, nehogy valamelyik oldalra leessen, és közben nem tudja, melyik döntése taszítja majd le vagy az egyik, vagy a másik mélységes szakadékba? Gondoltunk már arra, hogy láthatatlan erők ádáz küzdelmébe cseppentünk, amelyek mindegyike a saját oldalára igyekezik húzni? Nem egyedi élmény.

T. S. Eliot így írt: „A világ fordul és a világ változik,/ De egyvalami nem változik./ Éveim során egyvalami nem változik:/ Bárhogy leplezitek is, egyvalami nem változik:/ a Jó és a Gonosz harca.”¹

A modern kor egyik legnagyobb hatású filozófusa, Friedrich Nietzsche mondta: „Vonjuk le a következtetést! A két, egymással szembenálló értékforma, »a jó és a rossz«, »a jó és a gonosz« évezredek óta félelmetes harcot vív egymással a földön.”²

„Először is – írta a 16. századi teológus, Erasmus –, állandóan tudatában kell lennünk, hogy itteni életünket egyfajta szüntelen háborúság jellemzi a legjobban.”³

Persze nem kell ahhoz teológusnak, költőnek vagy filozófusnak lennünk, hogy érezzük e háborúság valóságos voltát. Ugyan ki ne ismerné az egymással szembenálló erők küzdelmét, harcát, sőt háborúját a saját gondolataiban, lelkiismeretében és szívében? *Elvigyek ezt*

vagy azt a munkahelyemről? — hiszen a főnököm egy mihaszna alak. Hazudjak a barátainknak? Mit tegyek a kollégáim félreérthetetlen közeledését látva?

Vitathatatlan, hogy sokan észlelik az ellentétes erők harcát, a jó és a rossz, a helyes és a helytelen küzdelmét. Látjuk, érezzük, tapasztaljuk nemcsak a saját életünkben, hanem szélesebb körben, a világ eseményeiben is.

Melyek ezek az erők? Vajon csak fantáziánk nemcsak a teremtett világ egyéb részein élő természetfeletti lények létezését láthatjuk, hanem azt is, hogy kapcsolatba lépnek velünk itt a földön, és időnként tagadhatatlanul ellenségesek.

Az alábbi versek mutatják be a legjobban a színpadok mögött zajló valóságos kozmikus küzdelmet:

lennék. Az asztrobiológia tudományága intelligens élőlényeket kutat a világűrben. A csillagászok érzékeny műszereket fordítanak a csillagok felé, remélve, hogy intelligens lényektől jövő morajt vagy sercegést hallanak, a Szent Biblia azonban világossá teszi, amit a tudomány csupán feltételez: nem a föld az univerzum egyetlen lakott része.

„Mert a mi harcunk nem test és vér ellen folyik, hanem erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyi magasságban vannak” (Efezus 6:12).

„Mert úgy gondolom, hogy Isten minket, apostolokat, utolsóként állított, mint akiket halálra

szántak, mert látványossággá lettünk a világnak, az angyaloknak és az embereknek” (1Korinthus 4:9).

„Történt egy napon, hogy az istenfiak megjelentek, és megálltak az ÚR előtt. Velük együtt megjelent a Sátán is. Az ÚR megkérdezte a Sátánt: Honnan jössz? A Sátán ezt felelte az ÚRnak: A földön barangoltam, ott jártam-keltem” (Jób 1:6-7).

Már ebből a néhány bibliaszövegből nemcsak a teremtett világ egyéb részein élő természetfeletti lények létezését láthatjuk, hanem azt is, hogy kapcsolatba lépnek velünk itt a földön, és időnként tagadhatatlanul ellenségesek.

Az alábbi versek mutatják be a legjobban a színpadok mögött zajló valóságos kozmikus küzdelmet:

„Ezután háború támadt a mennyben: Mihály és angyalai harcra keltek a sárkánnyal, és a sárkány is harcra kelt angyalaival együtt, de nem tudott felülkerekedni; és azért többé nem volt maradása a mennyben. És levettetett a hatalmas sárkány, az ősi kígyó, akit ördögnek és Sátánnak hívnak, aki megtéveszti az egész földkerekséget; levettetett a földre, és vele együtt angyalai is levettek... Ezért vigadjatok egek, és akik bennük lakoztok: jaj a földnek és a tengernek, mert leszállt hozzátok az ördög nagy haraggal, mivel tudja, hogy kevés ideje van” (Jelenések 12:7-9, 12).

Röviden, érzékeink a valóságnak csak vékony rétegét észlelik, amely mögött hatalmas küzdelem dől a jó és a rossz, Krisztus és a Sátán között az emberi létezés minden szintjén, a nemzetközi viszályoktól kezdve az egyes ember csendes, belső vívódásáig, és a szóban forgó kérdések örökre kiható következményekkel járnak. Egy valóságos kozmikus háborúba keveredtünk, amelyet a teremtett világ más részéről származó természetfeletti, láthatatlan lények vívnak éppen itt.

Sokan nevétesnek tartják a Sátánt, az angyalok vagy a természetfeletti dolgok létezésének gondolatát. Szerintük csak a természeti törvények szerint és tudományos elvek alapján működő, természetes világ létezik. Ez azonban a valóságnak csupán igen szűk mezsgyéje. A

Biblia elismeri a természet törvényeinek és elveinek létét, a valóságot mégsem korlátozza pusztán erre.

Példának okáért, vajon a mobiltelefonok hány hanghulláma kering körülöttünk ebben a pillanatban, éppolyan valóságosan, mint a levegő, amit a számon kifújunk? Mivel nem látjuk e hullámokat és receptor híján képtelenek vagyunk felfogni őket, vajon tagadnunk kellene létezésüket? Kérdezzük meg a Hirosimára és Nagaszakira ledobott atombombáktól sugárfertőzést szenvedett embereket, hogy lehet-e az is ártalmas, amit nem látunk!

Ugyan nem a saját döntésünk következtében, mégis olyan világban élünk, amelyben a jó és a rossz, a helyes és a helytelen, a törvény és a törvénytelenység, a méltóság és a tiszteltlenség, a hit és a hitetlenség küzd az uralomért. Gondolataink, tetteink, szavaink mindennap vagy az egyik, vagy a másik oldalra állítanak ebben a gigászi lelki küzdelemben, amit mindenütt látunk a környezetünkben, naponta érzékelünk a saját életünkben és szívünkben is.

Egy közkedvelt amerikai humoristától, Flip Wilsontól származott a mondat az 1970-es években, ami azután ismert szólássá lett Amerikában: „Az ördög vett rá, hogy megtegyem!” Az biztos, hogy rengeteget nevettek rajta. Ám, ha körülnézünk a világban és szembesülünk az általában az emberek okozta romlottsággal, szenvedéssel, erőszakkal, láthatjuk, hogy ez a viccnek szánt mondat sokkal inkább igaz, mint ahogy Flip Wilson valaha is gondolta volna. Ha pedig ez a helyzet, bármennyire megmosolyogják is, mégsem vicces.

A jó hír viszont az, hogy Isten felajánlja nekünk a végső menekvés útját, a végső győzelmet! Nem csak ez a fárasztó munkával, bajokkal terhes világ létezik; nem kell szükségképpen a mindenütt látható szenvedésnek, romlásnak és gonoszságnak győznie felettünk. „Ezek által kaptuk meg azokat az ígéreteket, amelyek nekünk drágák, sőt a legnagyobbak: hogy általuk isteni természet részeseivé legyetek és megmeneküljetez attól a pusztulástól,

amelyet a kívánság okoz a világban” (2Péter 1:4).

A lényeg: Kinek az oldalára állunk a harcban? Olvassunk csak tovább, hogy világosan elkülönüljenek a választható lehetőségek!

¹ T. S. Eliot: *Kórusok a "Sziklá"-ból* 1934. Ferencz Győző ford.

² Friedrich Nietzsche: *On the Genealogy of Morals*. New York, 1967, Random House. 52. o.

³ Desiderius Erasmus: *The Essential Erasmus*. New York, 1993, Penguin Books. 28. o.

A BRITEK 38%-A HISZ AZ ANGYALOK LÉTEZÉSÉBEN

Egy egyetemi tanár elmarasztalóan szólt azokról a szülőkről, akik nem vették komolyan, amikor héteves kislányuk elmondta nekik, hogy éjjelente egy angyalt lát az ágya mellett, aki megvigasztalja.

Az angyalok nem ölelni való játékok, és nemcsak gyerekek hisznek létezésükben. Több millió példányban kelnek el olyan könyvek, mint Lorna Byrne: *Angels in My Hair (Angyalok a hajamban)* című írása vagy Jacky Newcomb könyve: *Angels Watching Over Me (Angyalok vigyáznak rám)*.

Továbbra is az órangyalok a legnépszerűbbek, az emberek 38%-a hisz bennük.

A Bibliában az áll, hogy Gábiel angyal például üzenetet vitt Szűz Máriának. De a 60-as évek bizonytalan papi generációja hajlamos az ilyen utalásokat úgy értelmezni, mintha inkább csupán földi követekre vonatkozó hasonlatok volnának.

A mohamedánok szintén Gábielnek tulajdonítják azt, hogy Isten szavát, a Koránt közölte Mohameddel. Csak az merészelné nyilvánosan leszólni ezt a hitet, aki mindentudónak gondolja magát.

Teológiai szempontból az angyalokat nagy tisztelet övezi. Isten lelki természetű, nem teremtett lény, az emberek testi teremtmények, akiknek lelki természetük is van. Az angyalok pedig test nélküli lelki teremtmények. Értelemmel és akarattal rendelkeznek, nálunk sokkal okosabbak. Sátán rossz útra tért angyal.

A tradicionális zsidó, de a keresztény spekuláció szerint is az embereknél milliókkal több angyal létezik, tehát elképzelhető, hogy találkozunk eggyel az ágyunk mellett.

www.telegraph.co.uk/comment/columnists/christopher-howse/6133673/Do-you-believe-in-angels.html